

16. BÖLÜM: SINIF YÖNETİMİ

①

Kapsam

- Temel amacı, öğrencilerin kendi kendini yönetebilme ve kontrol edebilme becerisini kazanmalarını sağlamaktır.
- Öğretmen, her şeyden önce, sınıftaki tüm öğrencilerin öğrenebileceğine, başarılı olabileceğine ilişkin yüksek beklentilere ve ön yargıdan uzak bir tutuma sahip olmalıdır.

Sınıf Yönetimiyle İlgili Yaklaşımlar (Modeller)

1. Geleneksel Yaklaşım:

- ★ Öğretmen merkezdendir.
- ★ Sınıf kurallarını öğretmen koyar, öğrenci itaat eder.
- ★ Öğretmen bilgi aktarır, öğrenci olduğu gibi kabul eder.
- ★ Öğrenciler bilgileri sorgulamadan kabuller ve ezberler.

2. Tepkisel Yaklaşım:

- ★ Öğretmen merkezlidir.
- ★ Gruplar çok birey odaklıdır.
- ★ İstenmeyen davranışları anında tepki verilmesini, ödül-ceza yöntemini öğretir.
- ★ İstenmeyen durum veya davranışın düzeltilmesi amaçlanır.
- ★ Sık kullanılması, öğretmenin sınıf yönetimindeki yetkisini gösterir.

3. Önleyici (Önlensel) Yaklaşım:

- ★ İnsan davranışlarının önceden kestirilebileceği teziye dayanır.
- ★ Öğretmenin, sınıfta karşılaşılabilecek istenmeyen durumlara karşı önceden önlem almasıdır.

4. Gelişimsel Yaklaşım:

- ★ Öğrenci merkezlidir.
- ★ Sınıf içi süreçleri, öğrencilerin ihtiyaç ve gelişim özelliklerine uygun biçimde düzenlenmesini içerir.

5. Bütüncü Yaklaşım:

2

- * Öğrenciyi etkileyen sınıf içi, okul içi ve okul dışı bütün etmenleri birlikte değerlendirilerek diğer 4 modelden yararlanır.

Sınıf Yönetiminin Boyutları

1) Sınıfın Fiziksel Düzeni:

- Sınıfın Büyüklüğü: İdeal öğrenci sayısı 15-25'tir.
- Işık
- Renk ve Estetik: Tek renk kullanımından kaçınılmalıdır. Mavi ve yeşil tonlar tercih edilebilir.
- Isıtma: İdeal sıcaklık 20°C'dir.
- Akustik ve Gürültü: Sınıfta max. ses düzeyi 30db olmalıdır.
- Temizlik ve Bakım:
- Öğrenme Köşeleri:
- Yerleşim Düzeni: U tipi, küme çalışması, daire, klasik sıra yerleşimi

2) Sınıf Yönetiminde Plan ve Program Etkinlikleri:

- Türk Milli Eğitiminin amaçları
 - Programın yapıldığı okul düzeyinin amaçları
 - Dersin amaçları
- } ders için program hazırlanırken dikkat edilmesi gereken hususlardır.

- * Planlama hem yasal, hem de eğitsel açıdan zorunludur.

3) Sınıfta Zamanın Etkili Kullanımı

4) Sınıf Yönetiminde İletişim

5) Sınıfta Davranış Yönetimi: Davranış bozukluklarını önlemek için;

göz teması, genel sözlü uyarı, soru sorma, uyarı, doğru davranışı öğretme, umursanma, fiziksel müdahale yollarından birini tercih edilebilir.

Sınıf İkliminin Değişkenleri

- ★ Öğrenci
- ★ Öğretmen
- ★ Okul yönetimi
- ★ Aile
- ★ Sınıf yönetimi ve teknoloji

Sınıf Yönetimini Etkileyen Sınıf İçi ve Dış Unsurlar

③

- ★ Öğretmen
- ★ Öğrenci
- ★ Sınıfın genişliği
- ★ Sınıftaki öğrenci sayısı
- ★ Işı ve ısı
- ★ Duvarların rengi

İç Unsurlar

- ★ Okulun fiziki yapısı
- ★ Sınıfların düzeni
- ★ Gerekli araç-gereç
- ★ Aile ve çevre

Dış Unsurlar

Sınıf Yönetimi Becerileri :

1. **Alan Hakimiyeti** : Öğretmen, yeterli alan bilgisine sahip olmalıdır.
2. **Amacılı Davranış Geliştirme** : Öğretmenin, sınıf içindeki her davranışı bir amaç geliştirmeye yönelik olmalıdır.
3. **Sınıf İçi Liderlik**
4. **Planlama**
5. **Sınıfta İletişim**
6. **Sınıfta Davranış Yönetimi**
7. **Etkinlik Yönetimi**
8. **Zaman Yönetimi**
9. **Değerlendirme**

Not 1 : Geleneksel sınıf yönetiminde "önleyici yaklaşım"

Çağır sınıf yönetiminde "destekleyici yaklaşım"

Not 2 : Sınıf kuralları açık, net, anlaşılır, az sayıda (5-8), kabul edilebilir, olumlu ifadeler içeren, somut ve gözlemlenebilir, bir eylem içeren tarzda olmalıdır.

- Tüm öğrencilerin öğrenebileceğine inanır.
- Öğrencileri hakkında yüksek beklentilere sahiptir.
- Dersin amacını öğrencilerine açıklar ve onlardan beklentilerini net olarak bildirir.
- Öğrenci bir açıklanmayı anlamadığında onu tekrar etmek yerine, farklı bir yolla tekrar anlatır.

Disiplin Modelleri

1. Dreikurs Modeli → Sosyal disiplin, gruba aidiyet
2. Glasser " → Gerçeklik terapisi kuramı
3. Kounin " → Dalga etkisi
4. Skinner " → Davranış değiştirme
5. Canter " → Kendine güvene dayalı
6. Ginnot " → Etkili iletişim odaklı
7. Jones " → Beden dili, güdüleme
8. Redl ve Wattenberg Modeli → Sosyal ve psikolojik faktörler
9. Gordon Modeli → Öğretmen merkezli

Öğretmen Tipleri

- A. Otoriter Öğretmen: Öğrenci öğretmenini sevmesin.
Olumsuz davranışlar sergiler.
- B. Aşırı Hoşgörülü Öğretmen: Sınıfı kontrol edemez.
Kuralları kayırma uygular.
- C. Demokratik Öğretmen: Hoşgörü ve otorite arasında denge sağlar.

Not

İlk ve ortaöğretimde öğrencinin sınıftan atılması yasaktır.

Sınıfta İstenmeyen Davranışın Nedenleri

5

- ★ Öğrencinin bireysel özellikleri
- ★ Sınıfın fiziki özellikleri
- ★ Öğretim sürecinin özellikleri
- ★ Öğretmenin davranış özellikleri

Öğrencilerle Etkili İletişim Kurma:

- Öğrenciler hakkında değil, doğrudan öğrenci ile konuşulmalıdır.
- Nazik ve kibar konuşulmalıdır.
- "Ben dili" kullanılmamalıdır.
- Kişiye yönelik değil, duruma yönelik konuşulmalıdır.
- Soru sormaktan çok, düz cümle kurulmalıdır.
- Duygulara değil, davranışlara sınır getirilmelidir.
- Göz bağlantısı kısa tutulmalıdır.

Öğrenci Davranışını Etkileyen Faktörler:

Sosyal

- Aile
- Okul
- Toplumsal yapı
- Sosyal çevre

Psikolojik

1. Öğrenci boyutu: Etkinlik yazarlığı, gelişim düzeyi, beceri algısı, ilgi gereksinimleri
2. Öğretmen boyutu: Disiplin anlayışı, kişilik özellikleri, mesleki yeterlilikleri vb.

Sınıf Ortamının Özellikleri

1. Çok boyutluluk
2. Eş zamanlılık
3. Anında - gabukluk
4. Kestirilemezlik
5. Anıklık
6. Uzun sürelilik

Disiplin Yaklaşımları:

⑥

1. Cezalandırıcı (Müdahaleci)
2. Korku Yoluyla Engellenmeye Dayalı
3. İyileştirici (Düzeltilici)
4. Önleyici (Yapıcı)
5. Korumacı (Etkileşimsel) \Rightarrow İnsancıl ve demokratik felsefeye dayanır.

Sınıf İklimi :

Rekabete
Dayalı

İş birliğine
Dayalı

Bireysel